

קורעים את המיתוס של שקית הפלסטיק המתכלה

שלחו להדפסה

חוקרים במוסד "שמואל נאמן" בטכניון קובעים: שקיות מפלסטיק מתכלה אמנם יפגעו פחות בחיות הבר ויפחיתו מעט מנפח האשפה במטמנות, אך הן לא יפתרו את הבעיה של הליכלוך בשטחים הפתוחים ועלולים לפגוע בצורה חמורה בתעשיית המיחזור בארץ
יעל עברי-דראל

עטופים

כל ילד יודע לספר היום על הנזק הטמון בשקיות הפלסטיק, על ההרעלה של מי התהום, הליכלוך והפגיעה בחיות הבר. כדי לפתור את הבעיה, החלו בכנסת לקדם הצעות חוק שונות, ולהציע לצרכנים חלופות כמו תיקי נשיאה מבד ושקיות פלסטיק מתכלות.

צמד המלים "שקית מתכלה" נשמע כמו פיתרון קסם: מצד אחד אפשר להמשיך ולהשתמש בשקיות הפלסטיק בלי לשנות הרגלים, ומצד שני לא גורמים נזק לסביבה. אפילו העיתון "גלובס" הודיע לאחרונה כי השקיות העוטפות את העיתונים למינורים ייחולקו בשקיות שמתכלות תוך שנתיים.

אבל מהי אותה שקית מתכלה? האם היא פשוט מתפוגגת לאוויר "ונעלמת", או שמא יש להעבירה תהליכי פירוק מורכבים? ובהנחה כי מדובר בחומר מתפרק - האם הוא אכן מצמצם את נפח האשפה או מפחית את זיהום הסביבה, או שמא רק פותר את בעיית הליכלוך ברשות הציבור?

הבעיה לא תיפתר. ליכלוך ברשות הרבים צילום: index open

[מחקר שבוצע לאחרונה בנושא](#) במוסד שמואל נאמן בטכניון, שופך מים צוננים על הכוונה להעביר את ישראל לשימוש בשקיות מתכלות. המחקר, שהוזמן על ידי המשרד להגנת הסביבה, קובע כי לשקיות המתכלות אין כל יתרון סביבתי על-פני אחיותיהן המזהמות. זאת ועוד: בשל חסרונותיהם הבולטים, עלולות השקיות המתכלות אף להזיק לתעשיית המיחזור בישראל.

לחצו כאן להגדיל הטקסט

מתפרקות בקיבה, אבל פוגעות במיחזור

כיום ישנם סוגים שונים של שקיות המוגדרות "מתכלות". חלקן מתכלות ביולוגית, הודות לחומרים ביולוגיים המוחדרים לפלסטיק בתהליך הייצור, וחלקן בתהליך אירובי (קומפוסטציה). כלל ניתן לומר כי שקית מתכלה מתפרקת באופן טבעי תוך פרק זמן של בין חצי שנה לשנה - בהתאם לתנאים ולטמפרטורה בה היא נמצאת.

לשקיות המתפרקות ביולוגית שני יתרונות בולטים. במימד של פגיעה בחיות הבר, השקיות הללו מתפרקות בקיבותיהן של החיות ולכן הסיכון לחיות משקיות אלה קטן יותר. במימד של צימצום נפח האשפה, משום שהשקיות מתפרקות לחלקם הן תופסות פחות נפח.

אולם לצד יתרונות אלה - יש לשקיות אלה שני חסרונות מרכזיים, מהותיים מאוד. "למרות שהשקית מתפרקת בקצב מהיר, עדיין יצטברו שקיות, בשלבי התפרקות שונים ברחבי השטחים הפתוחים והמראה שלהם לא ישתפר", מדגישים החוקרים. במילים אחרות, הבעיה המרכזית אותה יוצרות השקיות - ליכלוך ופסולת ברשות הרבים - לא צפויה להיפתר על-ידי מעבר לשקיות אלה.

בעיה נוספת, מרכזית לא-פחות, היא פוטנציאל הפגיעה של השקיות

המתפרקות בפלסטיק הבלתי מתכלה ובתעשיית המיחזור. "בארץ יש מיחזור של פלסטיק בהיקפים הולכים ועולים", מסבירים החוקרים. "השתרבות של פרומיל אחד של פלסטיק מתכלה לפלסטיק הרגיל העובר מיחזור יכולה לפגוע בצורה בלתי הפיכה במוצרים מהפלסטיק הממוחזר... יש סבירות גבוהה שהמעבר לשימוש בשקיות מתכלות לא יפחית מהבעיה הסביבתית, אך עלול לגרום לבעיות בתעשיית המיחזור", סיכמו החוקרים.